

Tomori Tímea

Kommunikációoktatás a változó társadalmi, technológiai és gazdasági világban

Beszámoló a XVII. Tudatosság a kommunikációban – Varga Gyula-émlékkonferenciáról

Bevezetés

2024. május 17–18. között szervezték meg a XVII. Tudatosság a kommunikációban – Varga Gyula-émlékkonferenciát az Eszterházy Károly Katolikus Egyetemen Egerben. A szakmai-módszertani tanácskozást a Kommunikációs Nevelésért Egyesület, az Eszterházy Károly Egyetem Film- és Médiatudományi Tanszéke, valamint a Dunaújvárosi Egyetem Alkalmazott Szervezetfejlesztési és Kommunikációtudományi Kutatócsoportja rendezte meg a Kommunikációoktatás a változó társadalmi, technológiai és gazdasági világban tematika mentén.

A Kommunikációs Nevelésért Egyesület 17. alkalommal állította középpontba a kommunikációs kompetencia fejlesztésének a fontosságát és sarkalatos kérdéseit az oktatás, a köznevelés világában. A konferencia szervezőbizottsága rendkívül fontosnak tartja a korábban megkezdett hagyományok ápolását és azt, hogy alapító elnökének szellemiségét vigye tovább és éltesse halálát követően is. Ezért a 2022-től az egyesület alapítójának, H. Varga Gyulának a nevét is viseli a konferenciasorozat. A konferencia program- és absztraktfüzete is bizonyítja a konferencián megjelenő témák sokszínűségét, amelyek mind kapcsolódnak az egyesület célkitűzéseivel, szakmai témaköröivel (1).

A konferencia programja

2024. május 17-én, pénteken 9 órai kezdettel Balázs László az egyesület jelenlegi elnöke nyitotta meg a konferenciát. Köszöntőt mondott Pintér Márta Zsuzsanna, a Bölcsészettudományi és Művészeti Kar dékánja is, aki beszédében megemlékezett a 2021-ben elhunyt H. Varga Gyula tanár úrról, a konferenciasorozat megálmodójáról, akinek munkássága a kommunikációoktatás területén országos szinten is kiemelkedő volt.

A megnyitót a tanácskozás plenáris előadásai követték, amelynek meghívottjai az ország elismert kommunikációkutatói voltak. Andok Mónika (PPKE) *Technológia–oktatás–kultúra: a kritikai technológiakutatás aktuális kérdései* címmel tartotta meg a bevezető előadást, amely a kapcsolódó kiemelt témákat találóan szinkronizálta, megmutatva az ok-okozati viszonyokat. Szőke-Milinte Enikő (EKKE) *Egyetemi hallgatók információs műveltsége és digitális érzékenysége* címmel mutatta be azt a 2023-ban végzett kutatást, amelynek mintáját két magyarországi egyetem bölcsészhallgatói alkották. A kutatás célja az volt, hogy megállapítsa a korosztály információs műveltségi szintjét. Az adatok feldolgozását követően az is kiderült, hogy a fiatalok magasabbra értékelték a kompetenciájukat a valós eredményeikhez képest. Hulyák-Tomesz Tímea (EKKE) *Médiaszöveg-értés online környezetben* címmel tartott informatív előadást. Napjaink olvasástájékoztatói szokásai a nyomtatott, lineáris szerveződésű forrásokkal szemben egyre inkább az online platformokon megjelenő, linkek segítségével hálózatokba szerveződő forrásokat részesítik előnyben, és ezek más befogadási stratégiát kívánnak. Az előadás célja ebből kiindulva az volt, hogy bemutassa, az online

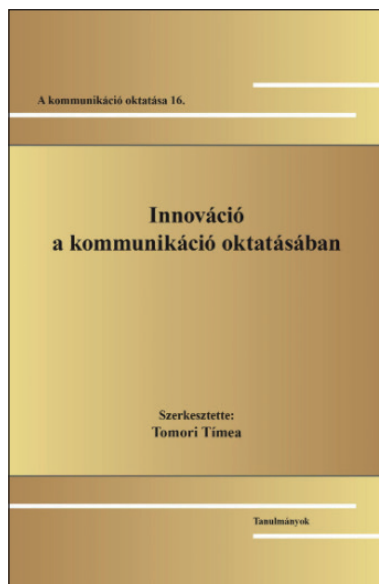
médiaplatformokon miként változott a tájékoztatás alaplíműfajainak a formája, struktúrája. További célja volt az egyes műfajok egymáshoz való viszonyának a modellezése.

1. kép

Andok Mónika, a konferencia első előadója

A pénteki napon a plenáris ülést és az első szekciót követően az ebédszünet előtt lezajlott a Kommunikációs Nevelésért Egyesület közgyűlése is, amelyen döntés született a következő évi konferencia részleteiről, az egyesület jövő évi működésének a rendjéről és a teendők felosztásáról. A közgyűlés után bemutatták *A kommunikáció oktatása* kötetsorozat 16. számát. A kötet összesen 19 tanulmányt és egy könyvismertetést foglal magában 30 szerző tollából. A kötet szerkesztője, Tomori Tímea öt nagyobb tematikus egységet különített el a kötetben, amelynek fókuszában az *Innováció a kommunikáció oktatásában* állt.

2. kép

A kommunikáció oktatása sorozat 16. kötete

2024. május 18-án, szombaton *Így írunk mi!* – Középiskolások a média világában gyakorlati bemutató címmel adtak elő a szakmában dolgozó kutatók, oktatók és olyan tanár szakos hallgatók, akik mélyen elhivatott kutatómunkát folytatnak a kommunikáció és média oktatásában. A gyakorlati bemutatón már nemcsak a szakmai közönség volt jelen, hanem a projektbe bevont diákok is elmesélték élményeiket, felelevenítették első újságírói tapasztalataikat. A Medgyessy Ferenc Gimnázium, Művészeti Szakgimnázium és Technikum (Debrecen) és az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Film- és Médiatudományi Tanszékének (Eger) közös

projektje (NTP–TEHETSEG–23–0147) volt ez, amelyet a Kulturális és Innovációs Minisztérium jóvoltából a Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő finanszírozott. A projekt bemutatásában az intézmény vezetője, Fekete József elmondta, hogy az intézményben a tanórán kívüli iskolai foglalkozások keretében milyen hatékony jó gyakorlatok teszik lehetővé a kommunikációs kompetencia fejlesztését. Ezután Lászlóné Bátor Anna ismertette az *Iskolaújság* megszervezésének és fenntartásának a háttér munkáit, részletezte a működés tanulói hasznosságát, bepillantást nyújtott a jól működő intézményi szerkesztőség működésébe.

A két napon át tartó konferencián összesen 49 előadótól 41 előadás hangzott el. A tematika szerint a következő szekcióülésekre került sor: *Kommunikáció, retorika, médiatudatosság; Digitalizáció és mesterséges intelligencia a kommunikációoktatásban; Kommunikáció, pedagógia és tanári szerepek; Kommunikációs készségfejlesztés lehetőségei; Kommunikáció és kapcsolódásai.*

3. kép
A közönség egy része

Új szakmai elismerések adományozása

Az idei évtől a konferencia zárásának új hagyománya vette kezdetét. Már nemcsak a szokásos zárszónak volt helye az ünnepi pillanatokban, hanem az elismerések átnyújtásának is. Varga Gyula munkásságának középpontjában mindig a fiatal, tehetséges kommunikációoktatók, kommunikációkutatók felkarolása állt. Az egyesület közgyűlése ezért 2023-ban célul tűzte ki, hogy két, Varga Gyula nevével fémjelzett díjat alapítsanak, amelyet a tehetségek elismeréseként adományoznak minden esztendőben. Az első kategória A Legjobb PhD-hallgató előadói díj, amelynek birtokosa lehetőséget kap arra, hogy a doktori értekezését az egyesületen keresztül publikálja. Az egyesület által gondozott digitális monográfiásorozatban a doktorandusznak kizárólag a kéziratot szükséges tisztázva elküldenie, az egyesület vállalja a korrektúrázást, tördelési, lektorálási folyamatok elindítását és lefolytatását.

A második kitüntetés Az Ifjú Előadói Díj, amelyet Ba/Bsc, Ma/Msc vagy osztatlan képzésben részt vevő egyetemi hallgatók nyerhetnek el előadásukkal. A kitüntetett egyetemista lehetőséget kap a *Tudatosság-kötetek* következő számában kutatási eredményeinek az ingyenes publikálására.

Varga Gyuláné örömmel vett részt az idei konferencián is, és hallgatott bele az előadásokba. Üdvözölte a kezdeményezést a díjak kiosztásáról, és biztosította az egyesület tagjait, valamint a résztvevőket arról, hogy az ifjú tehetségek felkarolására a Varga család anyagi támogatást nyújt.

A XVII. Tudatosság a kommunikációban konferencián tehát kiosztották az első Ifjú Előadói Díjat, amelyet az első napon Csébi Fruzsina, a Pécsi Tudományegyetem hallgatója kapott *A beteg gyermek integrációjának*

kihívásai az iskolai közösségben: az empátia és kommunikáció szerepe című előadásáért. Az előadás két esettanulmányt mutatott be, amelyek felhívták a figyelmet arra, hogy a beteg gyermeket nem kizárólag a betegségének tünetei, kezelése hátráltatja az életben, hanem sokszor lelkileg az is megviseli, ha nem megfelelő a felé irányuló kommunikáció az osztálytársak és a pedagógusok részéről. Az empátikus kommunikáció kulcsfontosságú; a sérült tanuló, a tanulótlársak, valamint a pedagógusok között megoldást nyújthat a legnehezebb esetekre is.

4. kép
Kemecsi Ivett és Zábó Martin előadása

A másnapi előadások közül Kemecsi Ivett és Zábó Martin előadó páros nyerték el az elismerést. Munkájuknak címe: *Női és férfiszerepek megjelenése a Barbie című filmen keresztül*. A Barbie babák történetét mutatták be, majd abból a szemszögből elemezték küllemüket és funkcióikat, hogy a női és a férfiszerepek hogyan változtak meg a közel egy évszázad alatt. A *Barbie* című film kapcsán pedig megvizsgálták, hogy a jelen társadalom elváráshorizontja hol lehet a nemi szerepek tekintetében, és ebből mi az, ami összecseng a film egyes pontjaival. Mindkét díjazott kutatás mondanivalója, az előadók témához fűződő attitűdje, előadásmódjuk választékossága egyaránt meggyőző volt.

5. kép
Varga Gyuláné és Balázs László átadják Patkós Gábor elismerését

A legjobb PhD-hallgató előadói díjat elsőként Patkós Gábor, a Károli Gáspár Református Egyetem doktorandusza nyerte el *A digitalizáció és az adatosodás jelenségének kulturális hatásai: digitális médiuműveltség és*

adathermeneutika című prezentációjával. Patkós Gábor alaptézise, hogy a digitális hermeneutika és a kritikai adattudományok demonstrálják az értelmezés fontosságát az információs leterheltség korában. Előadásának nívója, hogy a digitális korban a humántudományok területén nem a technológiai megoldásokat keresi, hanem azt, hogyan veheti vissza az ember az irányítást mindezek fölött. Az előadás a készülő disszertáció anyagából ismertetett eredményeket és innovatív gondolatokat.

Összegzés

A konferencia-előadások mindegyike újabb szemléletmóddal járult hozzá a gazdasági, a társadalmi és a technológiai világ, valamint a kommunikációoktatás kapcsolódásához. A szünetek közti diskurzusok és a szekcióüléseket követő szakmai megbeszélések rendkívül gyümölcsözőek voltak, és segítették a felmerülő témák egyre mélyebb árnyalását vagy olyan kutatási kérdések fölvetését, amelyek a tudomány számára a közeljövőben fontos eredményeket hozhatnak.

Irodalom

- (1) XVII. Tudatosság a kommunikációban – Varga Gyula-émlékkonferencia. 2024. *Kommunikációoktatás a változó társadalmi, technológiai és gazdasági környezetben*. Program- és absztraktfüzet. Kommunikációs Nevelésért Egyesület. Eger 17.-TK-Program-es-absztraktfuzet_kesz.pdf (komnev.hu) (2024. június 15.)

Communication education in the changing social, technological and economic world

Az írás szerzőjéről

Tomori Tímea

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Eger, Magyarország

tomori.timea[kukac]uni-eszterhazy.hu

<https://orcid.org/0000-0002-6381-6942>